

Handreiking

Praktische tips voor stimuleren van online binding in het hoger onderwijs

Communityvorming

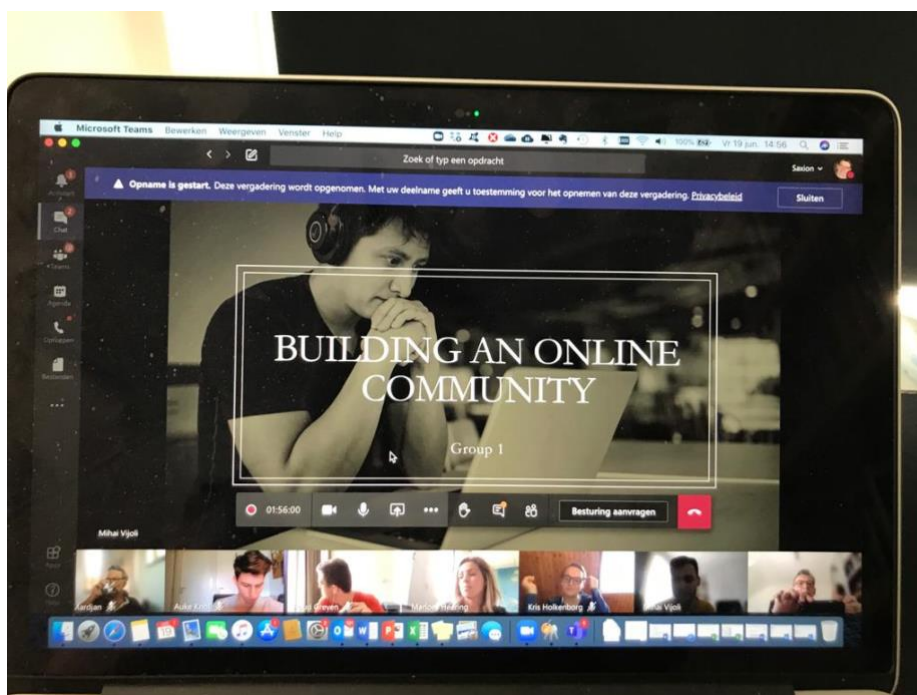

Foto: Saxion's experiment Online Groepsvorming 19 juni 2020

Auteurs

Saxion Onderwijs en Student Support | Top Talent Programma

Marieke Lammers, programmadirecteur

Aldo van Duivenboden, programmacoördinator en trainer

Nitie Mardjan, docent en trainer

Kris Holkenborg, begeleider studentcoaches

Datum: 18 augustus 2020

E-mail: toptalent@saxion.nl

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	3
2. SAMENWERKING SLB'ER EN STUDENTCOACH.....	4
2.1. DE ROL VAN DE STUDENTCOACH	4
2.2. VEREISTEN EN DOELEN VAN BUDDYGROEPEN	5
2.3. DOELEN EN TAKEN VAN DE SLB'ER EN STUDENTCOACH.....	5
2.4. ONDERSTEUNING VOOR DE SLB'ER EN STUDENTCOACH	6
3. ROL VAN DE SLB'ER IN BINDING VAN BUDDYGROEPEN	8
3.1. FACILITEREN VAN BIJENKOMSTEN.....	8
3.2. GROEPSREFLECTIE	9
3.3. GELIJKWAARDIGE OPSTELLING.....	9
3.4. INTERVENTIES.....	10
4. AANPAK BUDDYGROEPEN.....	10
4.1. VOORBEREIDING OP BUDDYGROEPEN.....	11
4.2. ONTWERPEN VAN EEN BIJENKOMST	11

1. Inleiding

In studiejaar 2020-2021 staan we voor de uitdaging om studenten onderling en met de opleiding te binden. Ondanks dat studenten elkaar minder fysiek zien en leren kennen, hebben we als doel dat zij binden, zodat studenten hun studie succesvol kunnen volgen. Deze handreiking heeft de intentie om slb'ers van eerstejaarsstudenten te ondersteunen en te adviseren in het binden van studenten in online onderwijs, al dan niet met hulp van een studentcoach.

De taak om binding te bewerkstelligen, vervullen de slb'ers al. In deze handreiking wordt daarom ingegaan op de aanvulling van de buddygroep en de studentcoach om de taak van de slb'er om studenten te binden in online begeleiding te verlichten.

Deze handreiking voor het hoger onderwijs is een handreiking die in opdracht van Saxion specifiek voor de onderwijssituatie binnen Saxion is geschreven. De gepresenteerde inzichten zijn verkregen vanuit tien jaar ervaring met het vormen van community's in honoursprogramma's van Saxion. Naast deze handreiking zijn er kennisclips over communityvorming en een handreiking met geschikte werkvormen in ontwikkeling.

Nota bene: dit document is geschreven vanuit de gedachte dat opleidingen buddygroepen indelen per slb-klas tijdens de introductieweek, opleidingen (of academies) studentcoaches werven en er (twee)wekelijks een bijeenkomst wordt gepland voor een slb'er met de slb-klas (die bestaat uit meerdere buddygroepen), zie figuur 1, pagina 4.

De terminologie in dit document is als volgt:

- De buddygroep bestaat uit eerstejaarsstudenten die buddy's van elkaar zijn;
- met een studentcoach als begeleider van de buddygroep;
- en een slb'er.

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de rol van een begeleider om binding tussen en met studenten te stimuleren. Hierbij gaat het om het faciliteren van ontwikkeling, groepsreflectie, een gelijkwaardige opstelling en interventies in online bijeenkomsten. Daarna worden in hoofdstuk 3 de praktische zaken en het ontwerpen van een bijeenkomst behandeld.

2. Samenwerking slb'er en studentcoach

Om te begrijpen hoe de slb'er en studentcoach samenwerken, wordt allereerst de rol van de studentcoach toegelicht, waarna de doelen van de buddygroepen worden beschreven. Daarna volgt er een overzicht van de samenwerking tussen de slb'er en de studentcoach en welke ondersteuning beiden kunnen verwachten.

2.1. De rol van de studentcoach

Een studentcoach is een ouderejaarsstudent die begeleiding biedt aan buddygroepen bestaande uit eerstejaarsstudenten. In deze rol versterkt de studentcoach de binding van eerstejaarsstudenten met elkaar, met de opleiding en met Saxion. Dit doet de studentcoach door wekelijks bijeenkomsten te houden met de buddygroep waarin ruimte is om elkaar te leren kennen, maar ook de opleiding, Saxion en de stad. De studentcoach kan dit doen door verschillende (vooral leuke!) activiteiten te organiseren met de buddygroep en door verschillende werkvormen te gebruiken in de bijeenkomsten. Daarnaast creëert de studentcoach ruimte voor studenten om vragen te stellen en om onderwerpen en/of problemen te bespreken waar studenten tegenaan lopen bij de start van de opleiding op Saxion.

De begeleiding van de studentcoach is een aanvulling op de begeleiding van de slb'er van wekelijks een uur per buddygroep. De uren hiervoor kunnen gepland worden door buddygroepen en studentcoach zelf; roostering is niet nodig. Daarnaast bereidt de studentcoach deze bijeenkomsten voor en zoekt de studentcoach afstemming over de inhoud van bijeenkomsten met de studieloopbaanbegeleider (slb'er) van de buddygroep.

De afbakening van de rol van de studentcoach

- De studentcoach begeleidt studenten niet met als doel studenten te ondersteunen bij persoonlijke problematiek die van invloed is op de studie.
- De studentcoach werkt met eerstejaarsstudenten in buddygroepen en verzandt niet in een-op-een-gesprekken met studenten. De intentie is om begeleiding in de buddygroep te laten plaatsvinden.
- De studentcoach verwijst studenten door naar de slb'er als de studentcoach behoefte aan extra ondersteuning omtrent problematiek signaleert, de studentcoach verwijst niet door naar derden. Dat doen alleen de slb'ers.
- De studentcoach heeft niet als taak bewust competenties en/of vaardigheden aan te leren bij studenten. De studentcoach draagt hier mogelijk wel aan bij door middel van werkvormen en gesprekken die de studentcoach voert met studenten.

In figuur 1 is schematisch een voorbeeld weergegeven voor een klas met 32 studenten en één studentcoach per vier buddygroepen. **Deze werkelijke structuur is aan de opleiding om te bepalen.**

Figuur 1: Structuur buddygroep, studentcoach(es) en slb'er

2.2. Vereisten en doelen van buddygroepen

In een sessie met verschillende coördinatoren van Saxion's honoursprogramma's zijn vereisten voor binding en generieke doelen van buddygroepen geformuleerd die van belang blijken voor binding van studenten in groepen van honoursprogramma's.

Vanuit ervaringen van Top Talent is er geleerd dat het voor binding belangrijk is om de volgende vereisten te overwegen:

- Doel van de buddygroep duidelijk maken
- Basisregels introduceren
- Duidelijke afspraken maken over de samenwerking, gedrag en aanwezigheid

Deze vereisten zijn zowel relevant voor de studentcoach als de slb'er. Zie hiervoor de praktische zaken voor een bijeenkomst in paragraaf 4.1.

Vanuit ervaringen van Top Talent is er geleerd dat het voor binding belangrijk is om onderstaande generieke doelen na te streven. Het is aan te raden dat de studentcoach en slb'er deze doelen benadrukken in de bijeenkomsten, en dat deze doelen middels werkvormen zijn verwerkt in een programma. De doelen zijn geformuleerd als:

- Studenten leren elkaar kennen en vertrouwen
- Studenten binden met elkaar en de opleiding
- Studenten worden wegwijst in (online) Saxion en het hbo
- Het welzijn van studenten is bekend bij Saxion
- Studenten voelen zich verantwoordelijk voor elkaar
- Studenten hechten waarde aan de groep, doordat zij leren door middel van (groeps)reflectie
- Studenten leren van elkaars ervaringen

2.3. Doelen en taken van de slb'er en studentcoach

Slb'er	Studentcoach
<i>Vereisten en doelen</i>	
<p>Doelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het welzijn van studenten is bekend bij Saxion • Studenten voelen zich verantwoordelijk voor elkaar • Studenten hechten waarde aan de groep, doordat zij leren door middel van (groeps)reflectie • Studenten leren van elkaars ervaringen <p><i>Bij afwezigheid van studentcoach kan de slb'er de vereisten en doelen uitvoeren die bij de studentcoach staan beschreven.</i></p>	<p>Vereisten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doel van de buddygroep duidelijk maken • Basisregels introduceren • Duidelijke afspraken maken over de samenwerking, gedrag en aanwezigheid <p>Doelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Studenten leren elkaar kennen en vertrouwen • Studenten binden met elkaar en de opleiding • Studenten worden wegwijst in (online) Saxion en het hbo • Het welzijn van studenten is bekend bij Saxion • Studenten voelen zich verantwoordelijk voor elkaar • Studenten leren van elkaars ervaringen

Taken in het stimuleren van onderlinge binding van studenten

<ul style="list-style-type: none"> • Verantwoordelijk voor de formele slb-leerlijn (competentie-ontwikkeling en studievoortgang), ontwikkelen van algemene HBO-vaardigheden, werkveldverkenning, groepsvorming, persoonlijke en professionele ontwikkeling • Doorverwijzen van studenten naar OSS bij extra ondersteuningsbehoeften <p><i>Bij afwezigheid van studentcoach kan de slb'er de taken uitvoeren die bij de studentcoach staan beschreven.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Het versterken van binding van studenten met elkaar en de opleiding door middel van werkvormen • Wegwijs maken in (online) Saxion en hbo • Monitoren van aanwezigheid van studenten gedurende de buddygroep-bijeenkomsten en bij zorgen dit uiten aan slb'er
--	--

Afstemming van inhoud bijeenkomsten

Het is aan te raden om vanuit de opleiding de studentcoach te voorzien van een studentcoachprogramma dat afgestemd is op het slb-programma in de individuele opleidingen. De studentcoach kan dan samenwerken met de slb'er door de inhoud van de bijeenkomsten af te stemmen op de slb-bijeenkomsten. De studentcoach kan zijn bijeenkomsten afstemmen op die van de slb'er door ervaringen die studenten hebben opgedaan in de tijd met de slb'er of in de opleiding te gebruiken om een gesprek te starten in de buddygroep. Hiervoor kunnen slb'er en studentcoach met regelmaat afstemming zoeken met betrekking tot de bijeenkomsten, de aanwezigheid van studenten en de mogelijke zorgen over bepaalde studenten.

2.4. Ondersteuning voor de slb'er en studentcoach

Vanuit OSS wordt het volgende aangeboden aan de slb'er:

1. Online vraag- en brengsessies ten behoeve van ondersteuning slb'ers met buddygroepen, naast videomateriaal voor slb'ers.
  - a. *Deze vraag- en brengsessies zijn om uit elkaars ervaring te putten, met name met betrekking tot werkvormen. Sluit aan als je vragen hebt, maar ook als je goede tips hebt! We verzamelen de kennis om die met elkaar te delen.*
2. Deze handreiking voor slb'ers van eerstejaarsstudenten.
3. Training 'Community Leren' door het vormen van een learning community

In kwartiel 1 wordt een interdisciplinaire training 'Community Leren' aangeboden, met name geschikt voor slb'ers van eerstejaarsstudenten van opleidingen die visie ontwikkelen omtrent thuisgroepen SOM. Er is capaciteit voor 16 slb'ers van eerstejaarsstudenten.

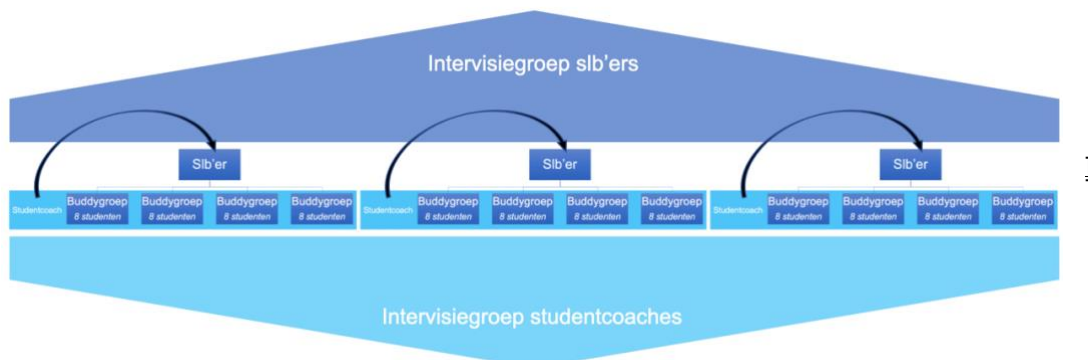
Vanuit OSS wordt het volgende aangeboden aan de studentcoach:

1. Best practices voor studentcoaches in een document, inclusief bijlage met werkvormen;
2. Bij behoefte kan de studentcoach gebruik maken van de Blackboardomgeving SkillsCoach met tools.

Vanuit de academie is het aan te raden om het volgende te bieden aan de studentcoach:

1. In de introductieweek krijgt de studentcoach te horen aan welke slb'er hij/zij gekoppeld is;
2. Een studentcoachprogramma met inhoud om uit te voeren dat aansluit op het slb-programma van de individuele opleidingen;
3. Aanspreekpunten van de academie:
  - a. De slb'er die dezelfde buddygroepen begeleidt als de studentcoach
  - b. De slb-coördinator voor algemene vraagstukken
4. Intervisie- en evaluatiesessie met studentcoaches
  - a. Wenselijk om frequent intervisie met studentcoaches vanuit academie te organiseren
  - b. Wenselijk om regelmatig evaluatie over de werking van de buddygroepen te organiseren

De gewenste situatie met betrekking tot de begeleiding vanuit de opleiding aan slb'ers en studentcoaches ziet er als volgt uit (figuur 2). In figuur 2 is met pijlen aangegeven dat de studentcoach met de slb'er de bijeenkomsten afstemt.

Figuur 2: De gewenste situatie van begeleiding aan studentcoaches en slb'ers

Ondersteuning vanuit OSS aan slb'ers ziet er als volgt uit:

* Links voor kennisclips voor slb'ers:

Kenniscлип 1/4: Wat zijn buddygroepen? | [Link](#)

Kenniscлип 2/4: Hoe vorm je communities? | [Link](#)

Kenniscлип 3/4: Werken met een studentcoach | [Link](#)

Kenniscлип 4/4: Online community | [Link](#)

** Dit zijn online bijeenkomsten ten behoeve van ondersteuning slb'ers ten opzichte van buddygroepen op de volgende data:

• Wo 26 augustus 15.00-16.30: | [Link](#)

• Do 27 augustus 15.00-16.30: | [Link](#) (English session)

• Vrij 28 augustus 9.30-11.00: | [Link](#)

*** Vanaf kwartiel 2 wordt een interdisciplinaire training 'Community Leren' aangeboden, met name geschikt voor slb'ers van eerstejaarsstudenten van opleidingen die visie ontwikkelen omtrent thuisgroepen SOM. Beperkt aantal plekken beschikbaar. Deze training is onderdeel van het Comenius Leadership Fellows project.

3. Rol van de slb'er in binding van buddygroepen

Door de nabije toekomst waarin er gedeeltelijk offline en veel online gewerkt gaat worden, krijgt de slb'er er een extra uitdaging erbij: binding creëren tussen studenten, slb'er en de opleiding. Hieronder worden inzichten gegeven hoe de slb'er zijn rol kan invullen wanneer slb in groepen plaatsvindt. Deze inzichten zijn verkregen vanuit ervaringen van het Top Talent programma.

Hoe kun je als slb'er binding stimuleren? De slb'er:

- Faciliteert een programma voor de buddygroep door:
  - Het werkproces te starten
  - De basisregels in het begin duidelijk te maken en hier zelf het goede voorbeeld te geven
  - De inhoud en het doel van de bijeenkomsten uit te leggen
  - Het werkproces af te stemmen op wat de groep wil en nodig heeft
  - Alle studenten te betrekken
  - Verantwoordelijkheden zo veel mogelijk bij studenten neer te leggen
  - Van het programma af te durven wijken als dat nodig blijkt
- Reflecteert voor positieve groei door:
  - Individuele studenten of de hele groep aan het denken te zetten
  - Het delen van observaties en reflecties te stimuleren, en actief uit te lokken
  - Studenten te bevragen en studenten te stimuleren om elkaar te bevragen
  - Reflecties te stimuleren die positief en op de toekomst gericht zijn
- Stelt gelijkwaardig op in dialoog door:
  - Onbevooroordeelde vragen te stellen en door te vragen
  - Enthousiast en nieuwsgierig te reageren op input van studenten
  - Studenten te verleiden om input te leveren voor bijeenkomsten
  - Het persoonlijk te maken door bijvoorbeeld de fysieke omgeving van de student te betrekken
  - Zich kwetsbaar op te stellen en te laten zien dat de slb'er ook niet alles weet
  - Zelf ook ervaringen te delen in de reflectie
- Interfereert ten behoeve van de binding door:
  - Interactie in de groep aan te wakkeren
  - Het tempo in de bijeenkomst hoog te houden
  - De aandacht tussen de studenten te verdelen
  - In het moment in te spelen op wat er gebeurt in de groep

3.1. Faciliteren van bijeenkomsten

Uit ervaringen van het Top Talent programma blijkt dat de slb'er verschillende handelingen kan uitvoeren om het proces van binding te faciliteren. De slb'er:

1. Start het werkproces: introduceren van doel van buddygroepen, verduidelijken van basisregels en verwachte ondersteuning van zowel de slb'er als de studentcoach.
  - a. De basisregels gaan over afspraken met de groep omtrent communicatie, omgang en vertrouwelijkheid (paragraaf 4.1).
2. Faciliteert een wekelijks programma met werkvormen om de groep te binden.
3. Brengt de student in positie om verantwoordelijkheid te nemen zodat de student zelf regie gaat nemen. Dit kan bijvoorbeeld door taken, zoals notuleren, afweziggen informeren, afweziggen opbellen om aan te sluiten, door studenten uit te laten voeren.
4. Benut verschillende situaties die ontstaan tussen studenten om begeleiding te bieden met als doel zelfsturing van de groep te stimuleren. Dit kan bijvoorbeeld door na opdrachten de groep te bevragen over het tempo en de helderheid van de opdrachten. Hiermee krijgen de studenten de kans om iets te vinden van het programma en opdrachten en krijgen ze (onbewust) grip op het proces.

5. Doet interventies om de dynamiek in de groep en de drijfveren van studenten te verduidelijken. Het is van belang dat de slb'er ervoor zorgt dat alle studenten in de groep worden betrokken. Hiervoor zijn paragraaf 4.4 verschillende gedragingen geformuleerd.
6. Past de inhoud per bijeenkomst kort voor de desbetreffende bijeenkomst aan op het tempo van de groep. Sommige groepen hebben meer tijd nodig om te binden. Het is van belang dat hier extra aandacht aan wordt besteed. Dit betekent dat de groep het tempo bepaalt en de slb'er de inhoud hierop aanpast. Durf te dansen in het moment.
7. Vraagt de buddygroep wat zij willen dat er gebeurt op het moment dat het programma uitloopt. Hiermee stem je af op wat de groep behoefte aan heeft. Het is van belang dat je een programma ontwerpt, maar deze ook flexibel is om aan te passen aan de situatie.
8. Kan improviseren, mocht de techniek een keer niet meewerken. Wellicht ook hier neerleggen bij de groep, wat willen zij?

3.2. Groepsreflectie

Uit recente ervaringen met online groepsreflecties, volgen hier enkele inzichten. De slb'er:

1. Stelt vragen na elke opdracht over het proces en stimuleert de leeropbrengst op te schrijven. Bijvoorbeeld door de reflectieve werkvorm te kiezen. Hierdoor is de timing van de reflectie optimaal en is het kort maar krachtig.
2. Nodigt studenten uit om hun observaties, bedenkingen of reflecties uit te spreken. Dit helpt de individuele deelnemer, maar ook de andere studenten die hierdoor gestimuleerd worden om intern te formuleren wat er in hun omgaat.
3. Gebruikt tijd handig. Niet iedereen hoeft altijd in de hele groep te reflecteren, maar zorgt wel dat door de verschillende momenten heen iedereen aan bod komt.
4. Spreekt expliciet uit als er iets geleerd wordt door de student, of bevraagt andere studenten of zij iets ook zo hebben ervaren.
5. Benadrukt dat reflecties positief georiënteerd zijn. De slb'er herformuleert reflecties door deze te richten op groei en de toekomst. Positief bekrachtigen is belangrijk.
6. Adresseert dat reflectie een groepsactiviteit is: studenten leren door te horen hoe de ander het heeft ervaren.

Naast de reflectieve opstelling van de slb'er ten opzichte van studenten, is het aan te raden dat de slb'er op zijn eigen optreden reflecteert. Dit zou bijvoorbeeld kunnen doordat slb'ers met elkaar intervisie- en inspiratiesessie hebben, waarin vragen kunnen worden beantwoord en cases kunnen worden besproken.

3.3. Gelijkwaardige opstelling

Uit ervaringen van het Top Talent programma blijkt dat een gelijkwaardige opstelling van de slb'er bijdraagt aan de binding in de groep. Om dit te bereiken kan de slb'er verschillende handelingen doen.

De slb'er:

1. Stelt zich gelijkwaardig op als lerend mens zodat de veiligheid en vertrouwelijkheid in de groep wordt bevorderd.
  - a. De slb'er is gelijkwaardig als mens maar hij heeft wel een verantwoordelijkheid in zijn rol. Hij stelt zich gelijkwaardig op door onderzoekende vragen te stellen zonder een oordeel te vellen over de antwoorden, enthousiast te reageren op input van studenten en beslissingen die gaan over de groep bij de groep neer te leggen. Hiermee sluit de slb'er aan op de belevingswerelden van studenten. De slb'er gebruikt dus niet zijn expertisepositie om te begeleiden, maar benadert de student als expert van zijn eigen ontwikkeling.
  - b. De slb'er maakt verder duidelijk dat de groepsvorming een gezamenlijke zoektocht is met als doel dat het prettig is voor iedereen in de groep.
  - c. De slb'er nodigt de studenten uit om initiatieven te presenteren ten behoeve van de binding.
2. Maakt 'het persoonlijk' om de groep te binden.

- a. De slb'er heeft een belangrijke taak om studenten te bemoedigen. Deze positieve benadering bevordert het vertrouwen zodat de kans toeneemt dat studenten zich kwetsbaar gaan opstellen en daarmee met elkaar verbonden raken of begrip krijgen.
  - b. De slb'er maakt gebruik van de omgeving in hun werkvormen. Gebruik alles wat je ziet, hoort en voelt. Kijk bijvoorbeeld naar de fysieke omgeving waar studenten in zitten tijdens de online bijeenkomsten.
3. Als er geen contact is met een student, een student niet meedoet in de buddygroep (bijeenkomsten) of een student op het laatste moment afzegt:
- a. Leg dit voor aan de buddygroep: vraag of de afspraken hierover wel duidelijk zijn. Zijn er afspraken over wie het initiatief neemt om weer contact te leggen en op welke manier gecommuniceerd wordt?
  - b. Laat bijvoorbeeld één van de aanwezigen aan de afwezigen een teken van leven geven (bijvoorbeeld 'we missen je'). Bij voorkeur in een online-omgeving waar alle deelnemers van de buddygroep de communicatie kunnen volgen.
  - c. Het is van belang om dit te doen want een buddygroep bestaat uit alle deelnemers. Dus als één er niet bij is heeft dit effect op de hele buddygroep.

3.4. Interventies

Uit ervaringen van het Top Talent programma zijn gedragingen geformuleerd die aangeraden worden voor de slb'er om binding in een buddygroep te stimuleren. De slb'er:

1. Overweegt om niet te strikt zijn op het sluiten van de microfoon omwille van binding in de buddygroepen. Het stimuleert de binding als iedereen spontaan wat kan zeggen.
2. Zorgt voor interactie in de groep door een actieve houding aan te nemen, geeft het goeie voorbeeld aan de groep, reageert enthousiast en volgt spontane ingevingen op, is niet te instrumenteel.
3. Stelt vragen over het tempo en de helderheid van opdrachten.
4. Wijst op ieders verantwoordelijkheid: online groepsvorming kan alleen als studenten volledig meedoen in een buddygroep.
5. Houdt het tempo van de bijeenkomst hoog door tijdsdruk op opdrachten te zetten, op die manier wordt de creativiteit van deelnemers aangesproken om het op te lossen.
6. Geeft in pauzes opdrachten of overpeinzingen mee.
7. Zorgt dat iedereen aan het woord komt, eventueel specifiek iemand vragen (bijvoorbeeld een timide iemand).
8. Stapt bij een gesprek, discussie of opdracht er soms tussen uit, laat het onderling gebeuren. De slb'er hoeft niet alles te controleren of te sturen.
9. Speelt in op het moment door te gebruiken wat er gebeurt in de groep.
10. Behandelt alle persoonlijke zaken die gerelateerd zijn aan professionele ontwikkeling in de groep, wat daar buiten ligt kan beter in een-op-een-gesprekken tussen student en slb'er behandeld worden.

4. Aanpak buddygroepen

Met het oog op het organiseren van onderwijs in buddygroepen die een online community vormen is vanuit het Comenius project van Top Talent een experiment Online Community Building uitgevoerd. Dit experiment had als doel om inzicht te krijgen in praktische toepassingen die positief bijdragen aan het opbouwen van binding in buddygroepen. Hieronder zijn de conclusies omtrent het voorbereiden en ontwerpen van een programma voor online community building beschreven.

4.1. Voorbereiding op buddygroepen

Uit ervaringen van het Top Talent programma is gebleken dat het voorbereiden van elke bijeenkomst leidt tot het vergroten van het resultaat per bijeenkomst. Het is aan te raden dat de slb'er of slb-coördinator voorbereidingen treft met betrekking tot de bijeenkomsten.

Vorbereiding die opleiding of academie onder andere kan treffen

- Zorg dat studenten in de fysieke wereld in dezelfde regio wonen, zodat zij waar mogelijk elkaar ook in het echt kunnen ontmoeten.
- Zorg dat de buddygroepen ook samen kunnen werken in andere modules.

Reserveer tenminste één uur per week voor binding van studenten.

Vorbereiding die een slb'er onder andere kan treffen

- Het is aan te bevelen dat de slb'er in een zeer vroeg stadium (liefst voor aanvang van het onderwijs, of in de eerste week, wellicht de tweede) een intake doet. Dat is -in principe- het enige individuele moment, vanaf daar gaat alles in de groep.

Praktische zaken voor een bijeenkomst

- Basisregels
  - De slb'er leidt de online bijeenkomst, is de moderator.
  - Studenten worden door de slb'er gewezen op hun verantwoordelijkheid die ze hebben als deelnemer aan deze buddygroep. In de trant van: ben er bij, wees op tijd, luister en vraag door, heb respect voor elkaar, neem deel en neem initiatief.
  - Wijs studenten erop dat wat in deze groep wordt besproken in de groep blijft. Maak hier een afspraak van. Dit is de opmaat om vertrouwen en veiligheid te creëren in de groep.
  - De eerste bijeenkomst moet iedereen van de groep er zijn en is het moment voor de slb'er of studentcoach om de toon te zetten voor het hele jaar. Benader de studenten als gemotiveerde studenten en stimuleer een professionele houding.
- Communicatiekanaal
  - Bijeenkomsten vinden plaats via online beeldbellen in chats van Teams.
  - Stel met de groep vast via welk kanaal zij willen communiceren naast de bijeenkomsten, bijvoorbeeld via een Whatsapp-groep, Teams (chat) of E-mail.
  - Stel met de groep een plek vast waar documentatie (zoals notulen) worden bewaard voor de groep.
- Video, audio en netwerk
  - Stimuleer studenten om de camera aan te zetten tijdens de bijeenkomst. Om met elkaar te binden is het van belang dat studenten en slb'er elkaar kunnen zien.
  - Kies een rustige achtergrond, en voorkom zonlicht of ander fel licht in beeld dat van achteren komt.
  - Probeer achtergrond te verminderen door in een rustige ruimte plaats te nemen, sluit het raam mocht dat nodig zijn.
  - Gebruik een headset (of oordopjes met microfoon).
  - Probeer een plek te vinden waar goede wifi-verbinding is.

4.2. Ontwerpen van een bijeenkomst

In het ontwerpen van een bijeenkomst zijn verschillende inzichten beschreven die de ontwerpen van het programma zou kunnen gebruiken.

- Ontwerp programma's voor de bijeenkomsten voor zowel studentcoaches als slb'ers.
  - Het is aan te raden dat slb'er/slb-coördinator een programma thematisch opbouwt in een serie en dat per bijeenkomst uitwerkt.
  - Het is aan te raden om binnen het docententeam na te gaan of deze (studentcoach)programma's al zijn ontworpen door bijvoorbeeld de slb-coördinator.

- Daarnaast is het aan te raden om te checken binnen het docententeam of er rekening is gehouden met de online opstart.
- De programma's voor de eerste drie weken zullen voor de zomervakantie in elkaar gezet moeten worden, zodat duidelijk is voor slb'ers en studentcoaches hoe de opstart eruitziet.
- Gebruik duidelijke tijdsblokken waarin de werkvormen, pauzes en opdrachten zijn beschreven.
  - Ontwikkel kort cyclische opdrachten. Dus maximaal een uur per opdracht, het liefst met meerdere werkvormen.
  - Neem minimaal 5 minuten pauze per uur, als de bijeenkomst langer duurt dan een uur.
  - Neem gedurende het programma ook tijd voor denktijd over een nieuwe opdracht. Dit kan vaak goed gecombineerd worden met een pauze.
  - Laat ruimte in het programma voor studenten om even te bewegen, bijvoorbeeld door ze te laten staan. Beweging kan ook een krachtig instrument zijn in werkvormen, wees creatief.
- Gebruik afwisselende, creatieve en uitdagende werkvormen om het leuk, interactief en energiek te maken. Het is van belang dat de dialoog wordt gestart. Een dialoog is in dit geval niet alleen spraak, maar ook visuele communicatie. Een paar voorbeelden:
  - Geef opdrachten die variëren: praten, tekenen, schrijven. Dan komen verschillende talenten en assertiviteiten aan bod. Dit kan bijvoorbeeld door het online whiteboard te gebruiken.
  - Gebruik parallelle groepen om studenten in kleine groepen iets uit te laten werken, te brainstormen of te delen over bepaalde onderwerpen. En laat dit aan het einde aan de hele buddygroep presenteren. Het is van belang dat iedereen op de hoogte blijft.
- Gebruik groepsopdrachten als kapstok voor reflectie:
  - Een groepsopdracht heeft een doel waarvoor de studenten moet bepalen hoe zij dat samen gaan behalen. Ontwikkel een opdracht zo dat studenten elkaar nodig hebben, waardoor ze met elkaar moeten optrekken om het resultaat te kunnen behalen.
  - Neem genoeg tijd voor groepsopdrachten zodat studenten deze uit kunnen werken.
  - Het resultaat van een groepsopdracht kan tussentijds veranderen. Het resultaat hoeft niet het gewenste doel te zijn, maar kan ook een reflectie zijn op het proces. Elke opdracht heeft een inhoud, maar gaat met name over het proces waardoor de inhoud tot stand is gekomen.
  - In dit proces kunnen studenten elkaar observeren. Hierdoor worden sterktes en zwaktes van studenten duidelijk. Dit is van belang voor de reflectie.
  - Als groepsopdrachten huiswerk worden, verdeel of laat de groep zich in duo's verdelen bij elke huiswerkopdracht. Zorg dat telkens verschillende duo's vormen, dit draagt bij aan binding in de groep.
- Stimuleer intrinsieke motivatie van studenten
  - Studenten ontdekken waar zij (minder) goed in zijn, wat hun valkuilen en kansen zijn, wat hun drijfveren zijn, wat hen energie geeft en wanneer zij zich goed voelen.
  - Om de intrinsieke motivatie aan te wakkeren is het van belang dat studenten doelen stellen om perspectief te krijgen van waar ze naar toe werken.
  - De stappen die studenten zetten in dit proces zijn de leermomenten waarop gereflecteerd kan worden.
  - De reflectie hierop leidt tot nieuwe inzichten, wat de intrinsieke motivatie van een student stimuleert.
- Bedenk voor elke bijeenkomst een (kleine) huiswerkopdracht om mee te geven die afwisselend is. Wissel hierin af tussen een individuele opdracht en een opdracht voor duo's.

EOD